

<https://doi.org/10.54937/refl.2022.6.2.55-66>

Práca na diaľku ako nový štandard? Úspora nákladov a zvýšenie produktivity vďaka práci na diaľku v slovenskom sektore prekladateľských služieb

Remote Work as a New Standard? Cost Saving and Productivity Increase with Remote Work in the Slovak Translations Services Sector

Jana Kajanová, Natália Barteková

Abstrakt

Pandémia zmenila pracovné trendy, väčšina spoločností uplatňuje prácu z domu, tzv. prácu na diaľku. Po rozsiahlom prehľade literatúry bolo zistené, že doteraz nebola vypracovaná zásadná štúdia o analýze nákladov a výkonov slovenského sektora prekladateľských služieb s prihliadnutím na vybrané účtovné položky. Hlavným prínosom tohto výskumu bolo poukázanie na to, že práca na diaľku šetrí zamestnávateľom náklady na energiu a zároveň zvyšuje produktivitu, pretože zamestnanci pracujú doma efektívnejšie. Dve dôležité účtovné položky spotreba energie a tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb boli horizontálne analyzované. Následne bola vykonaná korelačná analýza 3 kľúčových podnikov v sektore prekladateľských služieb na Slovensku. Skúmaná bola korelácia medzi nákladmi na energiu a tržbami z predaja vlastných výrobkov a služieb. Výsledky horizontálnej analýzy potvrdili, že práca na diaľku šetrí zamestnávateľom peniaze, ale na druhej strane výkonnosť zamestnanca pracujúceho na diaľku väčšinou nie je vyššia ako pri zamestnaní na pracovisku. Spotreba energie je korelovaná s tržbami z predaja vlastných výrobkov a služieb na úrovni 0,95, čo znamená takmer dokonalú priamu úmernosť. Možno tvrdiť, že v slovenskom sektore prekladateľských služieb práca na diaľku znižuje náklady zamestnávateľa na energiu, ale produktivita zamestnanca je vyššia pri práci na pracovisku.

Kľúčové slová: vzdialená práca, úspora nákladov, produktivita

Abstract

The pandemic has changed work trends, and most companies have applied work-from-home called “remote work”. After an extensive review of the literature, we explored the research gap, there has not been a substantial study on the cost and performance analysis of the Slovak translation services sector considering underwriting accounting items. The main contribution of this research was to point out that remote work saves on employers' energy costs and at the same time increases productivity because employees work more efficiently at

home. We analyzed two important accounting items horizontally: energy consumption and revenue from the sale of own products and services and the subsequent correlation analysis of 3 key enterprises in the translations services sector in Slovakia was performed. We found out whether the energy costs and the revenue from the sale of our own products and services are correlated. The results of the horizontal analysis confirmed that remote work saves employers money, but on the other side performance of the remotely worked employee is in major not higher than on-site employment. Energy consumption is correlated to revenue from the sale of own products and services at the level of 0,95 which means almost perfect direct proportionality. It can be argued that in the Slovak translation services sector, remote working reduces the employer's energy costs but employee's productivity is higher at on-site work.

Keywords: Remote work. Cost saving. Productivity.

JEL Classification: M14, L48, J24

Úvod

Šírenie vírusu, ktorý spôsobuje COVID-19, je celosvetovou udalosťou a štáty na celom svete sa ho snažia potlačiť. Ovplyvnilo to spôsob, akým ľudia podnikajú. V čase, keď sa práca mohla úplne zastaviť, práca na diaľku poskytla podnikom spôsob, ako zachovať kontinuitu. Práca na diaľku je definovaná ako práca, ktorá je fyzicky prenosná a môže sa vykonávať online pomocou informačných a komunikačných technológií na podporu flexibilných pracovných postupov (Peggy et al., 2022). Prácu na diaľku zvyčajne vykonávajú zamestnanci alebo samostatne zárobkovo činné osoby prostredníctvom home office. Home office – domáca kancelária je priestor, ktorým disponuje osoba v mieste svojho bydliska na oficiálne pracovné účely.

1 Teoretické východiská

Od pandémie COVID-19 Američania zmenili spôsob práce. Podľa prieskumu Pew Research jeden z piatich uviedol, že pred pandemiou pracoval z domu celý alebo väčšinu času, ale teraz 71 % týchto pracovníkov vykonáva svoju prácu z domu celý alebo väčšinu času (Parker et al., 2020). Lundová a výskumný tím analyzovali potenciál práce na diaľku vo viac ako 2 000 úlohách používaných v približne 800 povolaniach v ôsmich zameraných krajinách. Ak berú do úvahy len prácu na diaľku, ktorú možno vykonávať bez straty produktivity, zistili, že približne 20 - 25 % pracovnej sily vo vyspelých ekonomikách by mohlo pracovať z domu. To predstavuje štvor- až päťnásobne viac práce na diaľku ako pred pandemiou (Lund et al., 2021). Väčšina zamestnancov považovala prácu na diaľku za výzvu pre vzťahovú komunikáciu (Jämsen et al., 2022; Yang et al., 2022; Hahm et al., 2022). Spoločná práca v tom istom priestore, nazývaná co-located work, bola v minulosti základom manažérskej kontroly a plynulej komunikácie. Bez tejto spoločnej lokalizácie manažéri stratili niektoré zo svojich typických zdrojov vplyvu. Takáto

okolnosť môže viesť k tomu, že vedúci pracovníci si nebudú istí svojím vplyvom na vzdialenú pracovnú silu. Táto skutočnosť poskytuje priestor na osvojenie si nových techník vedenia s cieľom efektívne viesť vzdialené pracovné sily (Leonardelli, 2022). Práca na diaľku sa stáva novým štandardom a tento trend bude pokračovať aj po skončení pandémie (Hagger et al., 2020; Bamieh a Ziegler, 2022). Udržanie rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom počas tejto éry práce na diaľku je novou výzvou. Zamestnanci musia byť schopní sústrediť sa na svoje pracovné úlohy, aj keď sú doma vyrušovaní. Zistilo sa, že ústretovosť a svedomitosť sú ochranné osobnostné črty pred vyčerpaním z práce na diaľku (Parra et al., 2022). Práca na diaľku poskytuje zamestnancom flexibilitu, ktorá výrazne zvyšuje výkonnosť organizácie (Chatterjee et al., 2022). Zamestnanci môžu zlepšiť svoj pracovný výkon vytvorením príjemného pracovného prostredia, ktoré podporuje ich pokoj. Vyhradený pracovný priestor a pohodlné stoly a stoličky sú spojené s vyššou produktivitou počas práce na diaľku, udržanie produktivity počas práce na diaľku vedie k lepšej spokojnosti (Tleuken et al., 2022). Spokojnosť s prácou a pohodlné pracovné prostredie spojené s prácou na diaľku môžu pozitívne ovplyvniť výkonnosť zamestnancov (Green, 2020). Obmedzenia mobility súvisiace s COVID-19 zvýšili náklady na prácu na pracovisku. Unikátne podnikové údaje z veľkého európskeho online trhu práce ukázali, že zamestnávateľa prácu na pracovisku nahrádzajú prácou na diaľku z dôvodu nižších nákladov na energiu (Mueller-Langer a Gómez-Herrera, 2022). Výskumný tím Global Workplace Analytics prečítal viac ako 4 000 štúdií, správ a článkov o agilnej práci a tu uvádza, aké sú najčastejšie výhody pre spoločnosti, ktoré takéto programy zavádzajú. Ľudia túžia prevziať kontrolu nad svojím životom a zúfalo sa snažia nájsť rovnováhu medzi prácou a osobným životom. Práca na diaľku zvyšuje spokojnosť zamestnancov, pretože prieskum medzi 1 500 technologickými odborníkmi ukázal, že 37 % z nich by prijalo zníženie platu o 10 %, ak by mohli pracovať z domu. Výsledky ukázali zvýšenie produktivity. Spoločnosti Best Buy, British Telecom, Dow Chemical a mnohé ďalšie preukázali, že telepracovníci sú o 35 - 40 % produktívnejší. Spoločnosti Dow Chemical a Nortel ušetrili viac ako 30 % nákladov, ktoré sa netýkajú nehnuteľností. Takmer šesť z desiatich zamestnávateľov označilo úsporu nákladov za významný prínos práce na diaľku (Global Workplace Analytics, 2021). Po rozsiahlom preskúmaní literatúry sa zistilo, že doteraz nebola vypracovaná štúdia o analýze nákladov a výkonov slovenského sektora prekladateľských služieb, ktorá by zohľadňovala vybrané účtovné položky. Hlavným prínosom tohto výskumu je poukázať na to, že práca na diaľku šetrí náklady na energiu a zároveň zvyšuje produktivitu, pretože zamestnanci pracujú efektívnejšie, a zistiť, či náklady na energiu a výnosy z predaja vlastných výrobkov a služieb spolu súvisia. Výskumná otázka znie: šetrí práca na diaľku náklady na energiu a zároveň zvyšuje produktivitu v slovenskom sektore prekladateľských služieb? Súvisí spotreba energie s tržbami z predaja vlastných výrobkov a služieb 3 vybraných podnikov? Cieľom tejto štúdie je horizontálna analýza dvoch položiek: spotreby energie a tržieb z predaja vlastných výrobkov a služieb a následná korelačná analýza 3 kľúčových podnikov v sektore prekladateľských služieb na Slovensku. Príspevok je štruktúrovaný nasledovne: v úvode bol vykonaný prehľad literatúry a boli

predstavené základné ciele výskumu, v časti 2 sú uvedené údaje použité pri analýze a metodika. V ďalšom kroku sú prezentované výsledky, ktoré sú aj diskutované.

2 Materiál a metódy

Analýza bola vykonaná na základe údajov zo štatistickej databázy FinStat.sk, ktorá monitoruje príjmy a podnikateľské aktivity podnikov v Slovenskej republike a je jediným zo zdrojov mikroekonomických údajov založených na princípoch harmonizovaného účtovníctva. Táto databáza poskytuje účtovné informácie, ktoré boli potrebné pre náš výskum. Finstat analyzuje účtovné zdroje jednotlivých podnikov. Databáza Finstat ťaží zo spoľahlivých zdrojov, ako sú Obchodný register, Živnostenský register, Register účtovných závierok, Register úpadcov, Zoznamy dlžníkov poisťovní a Súdne rozhodnutia (Finstat, 2022).

Najvýznamnejšími 3 podnikmi v sektore prekladateľských služieb na Slovensku sú TETRAS, s.r.o., Translata, spol. s.r.o. a JONCKERS TRANSLATION & ENGINEERING s.r.o. Tieto 3 kľúčové podniky sme vybrali z dôvodu väčšieho objemu prevádzkových výnosov. Prevádzkové tržby vrátane predaja neobežného majetku a cenných papierov sú uvedené v tabuľke 1.

Tabuľka 1 Prevádzkové tržby v rokoch 2019-2021 [€]

Tržby	2021	2020	2019
TETRAS, s.r.o.	5 281 121	5 106 173	6 682 898
Translata, spol. s.r.o.	2 197 647	2 070 236	2 124 596
JONCKERS TRANSLATION & ENGINEERING s.r.o.	1 436 357	1 408 287	1 049 638

Prameň: Finstat 2022.

Prvá výskumná otázka znie: šetrí práca na diaľku náklady na energiu a zároveň zvyšuje produktivitu v slovenskom sektore prekladateľských služieb? Na splnenie cieľa štúdie boli zozbierané výkazy príjmov a údaje od spoločností poskytujúcich prekladateľské služby na Slovensku v rokoch 2019 až 2021. Horizontálne sme analyzovali vybrané položky, ako je spotreba energie a príjmy z predaja vlastných výrobkov a služieb. Horizontálna analýza výkazov ziskov a strát je založená na percentuálnom porovnaní hodnôt toho istého ukazovateľa - účtovnej položky v časovom rade. Pomocou časového radu zaznamenávame zmeny skúmanej ekonomickej premennej - vo finančnej analýze sa zvyčajne berú do úvahy hodnoty za obdobie 3 až 5 rokov. Horizontálna analýza umožňuje používateľom výkazov ziskov a strát ľahko identifikovať trendy a zákonitosti rastu (Paliderová a Bartošová, 2014).

Na zistenie, či spotreba energie súvisí s tržbami z predaja vlastných výrobkov a služieb 3 vybraných podnikov, sme použili korelačnú analýzu. Na pomocné výpočty sme použili tabuľku 2.

Tabuľka 2 Výpočtová tabuľka

i	x_i	y_i	$x_i y_i$	x_i^2	$(x_i - \bar{x})$	$(y_i - \bar{y})$	$(x_i - \bar{x}) * (y_i - \bar{y})$	$(x_i - \bar{x})^2$	$(y_i - \bar{y})^2$
1									
2									
⋮									
Σ									

Prameň: Šoltés et al. 2015.

Korelačná analýza skúma tesnosť štatistickej závislosti medzi kvantitatívnymi premennými. Na rozdiel od regresie korelačná analýza nevyjadruje vzťah príčiny a následku. Premenná Y nezávisí od premennej X, ale obe náhodné premenné X a Y sa menia spoločne. Korelačný koeficient je mierou lineárnej závislosti dvoch premenných (Šoltés a kol., 2015). Potrebné vzorce ukazovateľov sú zapísané v tabuľke 3.

Tabuľka 3 Vzorce ukazovateľov

Ukazovateľ	Vzorec
Kovariancia	$cov xy = \frac{1}{n} \sum [(x_i - \bar{x}) * (y_i - \bar{y})]$
Rozptyl x	$s_x^2 = \frac{1}{n} \sum (x_i - \bar{x})^2$
Rozptyl y	$s_y^2 = \frac{1}{n} \sum (y_i - \bar{y})^2$
Korelačný koeficient	$r_{xy} = \frac{cov xy}{s_x s_y}$

Prameň: Šoltés et al. 2015.

Vydelením kovariancie štandardnými odchýlkami sa vypočíta korelačný koeficient, ktorého hodnota leží v intervale od -1 do 1. Kde -1 znamená inverznú proporcionalitu, 1 znamená priamu proporcionalitu a 0 znamená nezávislosť X a Y (Šoltés a kol., 2015). V tejto štúdií boli najprv horizontálne analyzované dve vybrané účtovné položky s cieľom poukázať na to, že práca na diaľku šetrí náklady na energiu a zároveň zvyšuje produktivitu, pretože zamestnanci pracujú efektívnejšie. Horizontálna analýza bola vykonaná z údajov v období rokov 2019 až 2021. Táto štúdia po druhé analyzovala koreláciu medzi nákladmi na energiu a

tržbami z predaja vlastných výrobkov a služieb s cieľom identifikovať ich vzájomnú závislosť v prostredí práce na diaľku. Analýza korelácie bola vykonaná z údajov v období rokov 2020 až 2021, pretože od tohto obdobia sa v odvetví prekladateľských služieb uplatňuje práca na diaľku vo väčšej miere.

3 Výsledky a diskusia

Výsledky horizontálnej analýzy tržieb z predaja vlastných výrobkov a služieb v období rokov 2019 až 2021 sú rozdelené podľa jednotlivých spoločností poskytujúcich prekladateľské služby a sú uvedené v tabuľke 4.

Tabuľka 4 Horizontálna analýza tržieb z predaja vlastných výrobkov a služieb

Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb	2021	%	2020	%	2019
TETRAS, s.r.o.	5 281 121	4%	5 099 094	-24%	6 674 398
Translata, spol. s.r.o.	2 197 647	6%	2 070 236	-3%	2 124 596
JONCKERS TRANSLATION & ENGINEERING s.r.o.	1 436 357	2%	1 408 287	34%	1 049 638

Prameň: vlastné spracovanie (Finstat 2022).

Spoločnosť TETRAS, s.r.o. dosiahla v roku 2019 najvyšší objem tržieb z predaja vlastných výrobkov a služieb za sledované obdobie. V roku 2020 došlo k výraznému poklesu o 24 %. V roku 2021 spoločnosť TETRAS, s.r.o. zaznamenala nárast o 4 % v porovnaní s predchádzajúcim krízovým rokom. Spoločnosť Translata, spol. s.r.o. dosiahla v roku 2019 tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb vo výške nad 2 120 000 €. V roku 2020 došlo k poklesu tejto položky o 3 %. V roku 2021 spoločnosť Translata, spol. s.r.o. zaznamenala nárast o 6 % v porovnaní s rokom 2020. V roku 2021 boli tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb vo výške nad 2 190 000 €, čo bolo ešte viac ako v roku 2019. Spoločnosť JONCKERS TRANSLATION & ENGINEERING s.r.o. dosiahla v roku 2019 najnižší objem tržieb z predaja vlastných výrobkov a služieb v sledovanom období. V roku 2020 došlo k výraznému nárastu o 34 %. V roku 2021 spoločnosť JONCKERS TRANSLATION & ENGINEERING s.r.o. zaznamenala nárast o 2 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

Výsledky horizontálnej analýzy spotreby energie v období rokov 2019 až 2021 sú agregované podľa jednotlivých spoločností poskytujúcich prekladateľské služby a sú uvedené v tabuľke 5.

Tabuľka 5 Horizontálna analýza spotreby energie

Spotreba energie	2021	%	2020	%	2019
TETRAS, s.r.o.	31 549	9%	29 022	-47%	55 272
Translata, spol. s.r.o.	17 829	10%	16 178	-58%	38 746
JONCKERS TRANSLATION & ENGINEERING s.r.o.	3 954	-60%	9 770	-19%	12 056

Prameň: vlastné spracovanie (Finstat 2022).

Spoločnosť TETRAS, s.r.o. vyprodukovala v roku 2019 najvyšší objem spotrebovanej energie v sledovanom období. V roku 2020 došlo k prudkému poklesu o 47 %. V roku 2021 spoločnosť TETRAS, s.r.o. zaznamenala nárast o 9 % v porovnaní s predchádzajúcim krízovým rokom. Spoločnosť Translata, spol. s.r.o. vyrobila v roku 2019 najvyšší objem spotreby energie v sledovanom období. V roku 2020 došlo k výraznému poklesu tejto položky o 58 %. V roku 2021 spoločnosť Translata, spol. s.r.o. zaznamenala nárast o 10 % v porovnaní s rokom 2020. Spoločnosť JONCKERS TRANSLATION & ENGINEERING s.r.o. vyprodukovala v roku 2019 najvyšší objem spotreby energie v sledovanom období. V roku 2020 došlo k výraznému poklesu o 19 %. V roku 2021 spoločnosť JONCKERS TRANSLATION & ENGINEERING s.r.o. zaznamenala výrazný pokles o 60 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Všetky 3 vybrané podniky vyprodukovali v roku 2021 nižšie množstvo spotrebovanej energie ako v roku 2019. Pomocné výpočty, ktoré sú potrebné na korelačnú analýzu dvoch vybraných položiek: tržieb z predaja vlastných výrobkov a služieb a spotreby energie, sú uvedené v tabuľke 6.

Tabuľka 6 Výpočtová tabuľka

i	x_i	y_i	$x_i y_i$	x_i^2	$(x_i - \bar{x})$	$(y_i - \bar{y})$	$(x_i - \bar{x}) * (y_i - \bar{y})$	$(x_i - \bar{x})^2$	$(y_i - \bar{y})^2$
1	31 549	5 281 121	166 614 086 429	995 339 401	13 498,7	2 365 664,0	31 933 309 781,3	182 214 001,8	5 596 366 160 896
2	17 829	2 197 647	39 181 848 363	317 873 241	-221,3	-717 810,0	158 875 280,0	48 988,4	515 251 196 100
3	3 954	1 436 357	5 679 355 578	15 634 116	-14 096,3	-1 479 100,0	20 849 886 633,3	198 706 613,4	2 187 736 810 000
4	29 022	5 099 094	147 985 906 068	842 276 484	10 971,7	2 183 637,0	23 958 137 285,0	120 377 469,4	4 768 270 547 769
5	16 178	2 070 236	33 492 278 008	261 727 684	-1 872,3	-845 221,0	1 582 535 452,3	3 505 632,1	714 398 538 841
6	9 770	1 408 287	13 758 963 990	95 452 900	-8 280,3	-1 507 170,0	12 479 869 990,0	68 563 920,1	2 271 561 408 900
Σ	108 302	17 492 742	406 712 438 436	2 528 303 826	0,0	0,0	90 962 614 422,0	573 416 625,3	16 053 584 662 506

Prameň: vlastné spracovanie.

Premenná Y nezávisí od premennej X, ale obe náhodné premenné X a Y sa menia spoločne. Korelačný koeficient je mierou lineárnej závislosti týchto dvoch premenných. Výsledky potrebných štatistických ukazovateľov na výpočet korelácie a korelačného koeficientu sú uvedené v tabuľke 7.

Tabuľka 7 Štatistické ukazovatele

Štatistické ukazovatele	
Kovariancia	15 160 435 737
Rozptyl x	95 569 438
Rozptyl y	2 675 597 443 751
Korelačný koeficient	0,95

Prameň: vlastné spracovanie.

Rozsah hodnôt korelačného koeficientu sa pohybuje medzi -1,0 a 1,0. Vypočítané číslo väčšie ako 1,0 alebo menšie ako -1,0 znamená, že pri meraní korelácie došlo k chybe. Korelácia s hodnotou -1,0 vyjadruje dokonalú zápornú koreláciu, zatiaľ čo

korelácia s hodnotou 1,0 vyjadruje dokonalú kladnú koreláciu. Korelácia 0,0 nevyjadruje žiadny lineárny vzťah medzi pohybom dvoch premenných. Korelačný koeficient 0,95 znamená, že existuje silný priamy lineárny vzťah medzi tržbami z predaja vlastných výrobkov a služieb a spotrebou energie.

Horizontálna analýza tržieb z predaja vlastných výrobkov a služieb ukázala, že v roku 2019 došlo k hospodárskemu rozmachu. V roku 2019 vykázali podniky z vybraných odvetví najvyššiu produktivitu práce zamestnancov a zároveň najvyšší objem tržieb z predaja vlastných výrobkov a služieb v sledovanom období. Rok 2020 mal prevažne negatívny vplyv na produktivitu zamestnancov a tiež na objem tržieb z predaja vlastných výrobkov. Zamestnanci neboli zvyknutí pracovať na diaľku a museli sa naučiť efektívne pracovať aj v domácej kancelárii. V roku 2021 už zamestnanci zistili, ako pracovať efektívnejšie v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Aj keď objem tržieb z predaja vlastných výrobkov a služieb a produktivita zamestnancov v roku 2021 väčšinou vzrástli, tento objem bol stále nižší ako v roku 2019.

Horizontálna analýza spotreby energie dosiahla v roku 2019 najvyšší objem tejto položky v sledovanom období. V roku 2020 došlo k plošnému zavedeniu diaľkového zamestnávania v slovenskom sektore prekladateľských služieb, čo prinieslo obrovské úspory nákladov. V roku 2021 pretrvávala práca na diaľku a nezaznamenali sme žiadne, alebo len malé zvýšenie nákladov. Výsledky horizontálnej analýzy potvrdili, že práca na diaľku šetrí zamestnávateľom peniaze, ale na druhej strane výkonnosť zamestnanca pracujúceho na diaľku nie je väčšinou vyššia ako pri práci na pracovisku. Spotreba energie bola korelovaná s príjmami z predaja vlastných výrobkov a služieb na úrovni 0,95, čo znamená takmer dokonalú lineárnu priamu úmernosť. Možno tvrdiť, že v slovenskom sektore prekladateľských služieb práca na diaľku znížila náklady zamestnávateľa na energiu, ale produktivita zamestnanca bola vyššia pri práci na pracovisku.

Za hlavné obmedzenie nášho výskumu považujeme skúmanie závislosti medzi produktivitou a nákladmi bez multikriteriálneho pohľadu. Ignorujeme vplyv iných faktorov, ktoré mali priamy vplyv na produktivitu. Výkonnosť ovplyvňovalo aj prostredie, prítomnosť ďalších členov rodiny, resp. detí, internetové pripojenie, počet počítačov v rodine atď. Všetky uvedené faktory znižujú produktivitu, pretože blokujú pracovný výkon, zvyšujú počet prestávok a prerušenia práce. Naopak, minimalizácia času na presun na pracovisko, možnosť lepšej organizácie práce, presun jej výkonu na čas, ktorý je zvyčajne mimo bežného pracovného času, má mierne pozitívny vplyv na produktivitu a plánovaný výkon.

Na problematiku vyčerpania z práce na diaľku v slovenskom sektore prekladateľských služieb možno poukázať aj v budúcich smeroch výskumu. Medzi výskumom práce na diaľku v slovenských priemyselných odvetviach a jej vplyvom na produktivitu zamestnancov je obrovská výskumná medzera. Pomocou metód multikriteriálneho rozhodovania plánujeme v budúcnosti vyhodnotiť aj ďalšie vplyvy na produktivitu práce, a to v jednotlivých odvetviach hospodárstva. Očakávame rozdielne výsledky v jednotlivých odvetviach, hoci správanie a situácia v niektorých odvetviach môžu byť porovnateľné.

Záver

Slovenský sektor prekladateľských služieb výrazne ovplyvnilo zamestnávanie na diaľku. Rok 2020 bol poznačený príchodom celosvetovej pandémie Covid-19. Tá mala výrazný vplyv aj na fungovanie vybraného sektora. Obmedzenia spôsobené pandemiou Covid-19 mali výrazný vplyv na finančnú situáciu spoločností v sektore prekladateľských služieb. Zamestnávanie na diaľku bolo dobrým spôsobom, ako dodržiavať zdravotné obmedzenia, ale aj ponížiť náklady na energie. Podľa mnohých typov výskumov existuje niekoľko dôvodov, prečo túto formu zamestnania vyhľadáva čoraz viac zamestnancov a zamestnávateľov. Zamestnanci zvládajú časovú flexibilitu a majú možnosť oveľa lepšie sklbiť svoj pracovný a súkromný život. Šetria čas tým, že odpadá každodenné dochádzanie do práce, čo v niektorých prípadoch môže zamestnancom ušetriť aj niekoľko hodín denne. Práca na diaľku ponúka úsporu nákladov na strane zamestnanca v podobe nákladov na dopravu a na strane zamestnávateľa v podobe prenájmu kancelárií, spotreby energií a služieb. Zamestnanci vnímajú možnosť pracovať z domu ako veľkú výhodu a prínos pre zamestnávateľa a zároveň eliminujú zbytočné vyrušovanie zo strany kolegov. V tomto výskume sme chceli poukázať na to, že práca na diaľku šetrí zamestnávateľom náklady na energie a zároveň zvyšuje produktivitu, pretože zamestnanci doma pracujú efektívnejšie. Horizontálne sme analyzovali dve dôležité účtovné položky: spotrebu energií a tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb a následne bola vykonaná korelačná analýza 3 kľúčových podnikov v sektore prekladateľských služieb na Slovensku. Zistili sme, že náklady na energie a tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb sú korelované na úrovni 0,95, čo znamená takmer dokonalú lineárnu priamu úmernosť. Možno tvrdiť, že v slovenskom sektore prekladateľských služieb práca na diaľku znížila náklady zamestnávateľa na energiu, ale produktivita zamestnanca bola vyššia pri práci na pracovisku.

Resume

The Slovak translation services sector has been greatly affected by remote work employment. 2020 was marked by the arrival of the global Covid-19 pandemic. Covid-19 restrictions had a significant impact on the financial position of companies in the translation services sector. Remote work employment was a good way how to observe health restrictions but also declining energy costs. Remote work offers cost savings on the employee's side in transport costs, and on the employer's side in office rent, energy consumption, and services. The aim of this study was horizontal analysis of two items: energy consumption and revenue from the sale of own products and services and subsequent correlation analysis of 3 key enterprises in the translation services sector in Slovakia. The main contribution of this research was to point out that remote work saves on energy costs and at the same time increases productivity because employees work more efficiently and to find out whether the energy costs and the revenue from the sale of own products and services are correlated. We believe that the contribution will be beneficial for the enterprises from this sector and for further research in this area.

Pod'akovanie

Tento výskum bol podporený Fakultou managementu Univerzity Komenského v Bratislave a projektom VEGA 1/0393/21 s názvom Analýza vplyvu reštriktívnych opatrení a štátnej pomoci v súvislosti s koronavírusom na finančné zdravie malých a stredných podnikov na Slovensku.

Literatúra

- Bamieh, O. and Ziegler, L. (2022), "Are remote work options the new standard? Evidence from vacancy postings during the COVID-19 crisis. " *Labour Economics*, Vol. 76, ISSN 0927-5371, <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2022.102179>
- Finstat (2022), "Slovak translations services sector", available at: <https://finstat.sk/databaza-firiem-organizacii?sknace=74300&Sort=sales-desc> (accessed 10 September 2022)
- Global Workplace Analytics (2021), "Advantages of Agile Work Strategies For Companies", available at: <https://globalworkplaceanalytics.com/resources/costs-benefits#toggle-id-5> (accessed 10 September 2022)
- Green, N., Tappin, D. and Bentley, T. (2020), "Working from home before, during and after the Covid-19 pandemic: Implications for workers and organisations. " *New Zealand Journal of Employment Relations*, Vol. 45, No. 2, pp. 5 - 16, <https://doi.org/10.24135/nzjer.v45i2.19>
- Hagger, M. S. et al. (2020), "Predicting Social Distancing Intention and Behavior During the COVID-19 Pandemic: An Integrated Social Cognition Model. " *Annals of Behavioral Medicine*, Vol. 54, No. 10, pp. 713–727. <https://doi.org/10.1093/abm/kaaa073>
- Hahm, J. B. et al. (2022), "The show must go on: The mediating role of self-assessment in the relationship between performers' technology acceptance and satisfaction level with remote performances in Korea during the COVID-19 pandemic. " *Technology in Society*, Vol. 68, ISSN 0160-791X, <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2021.101855>
- Chatterjee, S., Chaudhuri, R. and Vrontis, D. (2022), "Does remote work flexibility enhance organization performance? Moderating role of organization policy and top management support. " *Journal of Business Research*, Vol. 139, pp. 1501-1512, ISSN 0148-2963, <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.10.069>
- Jämsen, R., Sivunen, A. and Blomqvist, K. (2022), "Employees' perceptions of relational communication in full-time remote work in the public sector. " *Computers in Human Behavior*, Vol. 132, ISSN 0747-5632, <https://doi.org/10.1016/j.chb.2022.107240>

- Leonardelli, G. J. (2022), "Lessons from a Crisis: Identity as a Means of Leading Remote Workforces Effectively. " *Organizational Dynamics*, Vol. 51, No. 2, ISSN 0090-2616, <https://doi.org/10.1016/j.orgdyn.2021.100886>
- Lund, S. et al. (2021), "The future of work after COVID-19", available at: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/future-of-work/the-future-of-work-after-covid-19> (accessed 10 September 2022)
- Mueller-Langer, F. and Gómez-Herrera, E. (2022), "Mobility restrictions and the substitution between on-site and remote work: Empirical evidence from a European online labour market. " *Information Economics and Policy*, Vol. 58, ISSN 0167-6245, <https://doi.org/10.1016/j.infoecopol.2021.100951>
- Paliderová, M. and Bartošová, V. (2014), "Horizontálna analýza súvahy a výsledovky – pokračovanie praktického príkladu", available at: <https://www.danovecentrum.sk/odborny-clanok/horizontalna-analyza-suvahy-a-vysledovky-pokracovanie-practickeho-prikladu.htm> (accessed 10 September 2022)
- Parker, K., Horowitz J. M. and Minkin R. (2020), "How the Coronavirus Outbreak Has – and Hasn't – Changed the Way Americans Work", available at: <https://www.pewresearch.org/social-trends/2020/12/09/how-the-coronavirus-outbreak-has-and-hasnt-changed-the-way-americans-work/> (accessed 10 September 2022)
- Parra, C. M., Gupta, M. and Cadden, T. (2022), "Towards an understanding of remote work exhaustion: A study on the effects of individuals' big five personality traits. " *Journal of Business Research*, Vol. 150, pp. 653-662, ISSN 0148-2963, <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2022.06.009>
- Peggy M.L. Ng., Kam K. L., and Cherry T.Y. Ch. (2022), "Remote work as a new normal? The technology-organization-environment (TOE) context." *Technology in Society*, Vol. 70, ISSN 0160-791X, <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2022.102022>
- Šoltés, E. et al. (2015), *Štatistické metódy pre ekonómov*. Wolters Kluwer s.r.o., Bratislava. ISBN 978-80-8168-234-6
- Tleuken, A. et al. (2022), "Effects of the residential built environment on remote work productivity and satisfaction during COVID-19 lockdowns: An analysis of workers' perceptions. " *Building and Environment*, Vol. 219, ISSN 0360-1323, <https://doi.org/10.1016/j.buildenv.2022.109234>
- Yang, L. et al. (2022), "Shadow of cyber ostracism over remote environment: Implication on remote work challenges, virtual work environment, and employee mental well-being during a Covid-19 pandemic. " *Acta Psychologica*, Vol. 225, ISSN 0001-6918, <https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2022.103552>

doc. Ing. Jana Kajanová, PhD.

Univerzita Komenského v Bratislave,
Fakulta managementu,
Katedra ekonómie a financií,
jana.kajanova@fm.uniba.sk

Mgr. Natália Barteková

Univerzita Komenského v Bratislave,
Fakulta managementu,
Katedra ekonómie a financií,
bartekova40@uniba.sk